

Програмни и институционални постижения на Програма Достъп до информация (ПДИ)

януари - декември 2023 година

Следвайки своята мисия – да подпомага упражняването на правото на информация, заложено в член 41 на Конституцията на Република България – ПДИ работи за постигане на следните дългосрочни цели:

- ❖ Да насърчава търсенето на информация чрез образование на гражданите в сферата на правото да знам.
- ❖ Да работи за прозрачност на управлението на различни нива, застъпвайки се за по-активно предоставяне на информация.

През 2023 г. екипът на ПДИ работи в няколко направления за постигане на своите дългосрочни цели:

1. Застъпничество за по-добро законодателство в областта на правото на достъп до информация и неговите ограничения.
2. Наблюдение на практиките на предоставяне на информация.
3. Предоставяне на правна помощ в случаите на търсене на информация, в случаите на отказ за предоставяне на информация, включително и представителство в съда.
4. Разяснителни кампании и обучения по правото на достъп до информация.
5. Участие в публичния дебат по въпросите на достъпа до информация и свободата на изразяване.
6. Сътрудничество на национално, регионално и международно ниво.
7. Институционално укрепване и развитие.

Съдържание

Застъпничество за по-добро законодателство	4
Наблюдение на практиките по предоставяне на информация.....	9
Правна помощ.....	14
Съдебни дела.....	16
Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност	17
Медийни участия, издания и комуникационни каналы на ПДИ.....	32
Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище	40
Институционално укрепване и развитие.....	41

Основни постижения в посочените направления**Застъпничество за по-добро законодателство**

Застъпничеството за законодателство за достъпа до информация, прозрачността и отчетността на публичните институции, отговарящо на международните стандарти е стратегическа дейност на ПДИ от основаването на организацията досега.

1. Застъпничество, свързано с правото на достъп до обществена информация и прозрачността на управлението

Изминалата 2023 година бе относително динамична по отношение на регламентирането на правото на достъп до обществена информация и неговите ограничения, както и по отношение на свободата на словото.

2. Инициатива „Партньорство за открито управление“

С решение на Министерски съвет № 539/29.07.2022, и последвало изменение в решение 622/1.09.2022 г. ПДИ беше определена като една организациите, включена в Съвета за координация на участието на Република България в инициативата „Партньорство за открито управление“ и изпълнението на 4-ти национален план. Първото заседание на Съвета се състоя през декември 2022 г. На заседанието участва изпълнителния директор Гергана Жулева. Представител на ПДИ беше избран за съпредседател на Съвета на ротационен принцип.¹ През август и октомври 2023 г. бе проведена кореспонденция със секретариата на Съвета с оглед мерките по Четвъртия план и подготовка на заседание на Съвета в началото на 2024 година.

1. Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до обществена информация

¹ <https://www.strategy.bg/Articles/List.aspx?lang=bg-BG>

След около две години неуспешни опити поради политическите кризи, изготвените в началото на 2021 г. в рамките на Министерския съвет изменения в Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) бяха внесени в Народното събрание. Основна цел на промените бе транспонирането на директивата за отворените данни, като замисълът бе да се повиши откритостта на публичните институции и да бъде лесно осигуряван достъп до съхраняваната в техните регистри информация. Процесът бе обещаващ, докато неочаквано група народни представители от партия ГЕРБ не внесоха, без предварително обсъждане и оценка на въздействието, предложения за промени, противоречащи на основните стандарти в областта на достъпа до информация. Едно от предложенията бе да бъде въведена преценка от задължената институция на правния интерес на търсещия информация, който следваше да притежава „членство в местната общност“. Друго задължаваше заявителите да посочват своя единен граждански номер, а трето изключваше първичните счетоводни документи от обхвата на понятието „обществена информация“.

Според Програма достъп до информация приемането на тези изменения би имало фатален ефект върху правото на гражданите, прозрачността и отчетността на институциите, превенцията на корупцията и нивото на демокрацията като цяло. През цялата 2023 г. ПДИ внесе и оповести четири становища по ЗИД на ЗДОИ, като представените в Народното събрание през юни и юли подлагаха на анализ и остра критика внесените без обществено обсъждане негативни промени. Особено широка известност придоби становището от 3 юли 2023 г., подкрепено от общо 192 неправителствени организации, бизнес и експерти. Някои от тях изразиха и самостоятелна позиция, цитирайки становището на ПДИ, като например авторитетната международна организация Репортери без граници.

Юристите на ПДИ участваха активно в дебатите във водещата Комисия за прякото участие на гражданите и взаимодействието с гражданското общество и създадената по повод измененията в ЗДОИ работна група през юни и юли 2023 г. Силният обществен отзвук от публичната дискусия, както и волята на мнозинството от народните представители да отделят достатъчно време и внимание на излаганите аргументи, доведоха до положителен резултат. В рамките на конкретното обсъждане от работната група на текстове от закона, ПДИ предложи нова редакция на чл. 40 от ЗДОИ, с която да се ограничи възможността чрез претендирането на адвокатско възнаграждение по дела да бъдат ощетявани малки организации, каквито случаи през годините е имало. По този начин се постигна и необходимият баланс между правото на търсещите информация и защитата на публичните средства от прекомерна санкция чрез възстановяване на разноски по делата.

Измененията в ЗДОИ бяха окончателно приети и влязоха в сила през септември 2023 г.

2. Закон за изменение и допълнение на Наказателнопроцесуалния кодекс

Народните представители от 49-тото Народно събрание започнаха работа след конституирането му с голяма енергия и воля. Централен въпрос през годината бе осъществяването на съдебната реформа, като едно от първите изменения и допълнения в тази посока бе на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК). Сред другите текстове бе предложено и подобрене в правния режим на т.нар. „следствена тайна“. В продължение на години прокуратурата поддържаше двоен стандарт по отношение на предоставянето на информация за важни разследвания, като в едни случаи разгласяваше дори лични данни или информация, която не може еднозначно да бъде определена като заслужаваща обществен интерес, а в други сходни случаи стриктно се позоваваше на разпоредбата на чл. 198 от НПК. Впечатлението за субективизъм при тази преценка се засилваше от странни практики като изчезването от портала с прокурорските преписки на данните за движението по някои знакови случаи, като например Осемте джуджета, Барселонагейт и други. Опитът на ПДИ във воденето на съдебни дела показва трайна тенденция към подобно поведение на прокуратурата.

По тези причини ПДИ приветства идеята за подобряване на уредбата на чл. 198 от НПК чрез въвеждане на обективни критерии за ограничаване на достъпа до информация, при спазването на принципите на законодателството относно достъпа до обществена информация. В свое становище до Народното събрание подкрепихме предложенията и препоръчавме да бъде конкретно предвидено препращане към ЗДОИ. За съжаление, мнозинството не прие тази част от промените в НПК, поради което продължава да е на дневен ред реформирането на „тайната“ в досъдебното производство, която в някои случаи служи, за да прикрие бездействието на институциите, а не да защити обществения интерес.

3. Подобряване на гаранциите за свободата на словото чрез изменения и допълнения в чл. 146 – 148 от Наказателния кодекс

През годината бяха приети изменения и допълнения в Наказателния кодекс (НК), някои от които се бяха забавили в продължение на години. Постановените решения на Европейския съд по правата на човека срещу България в продължение на повече от десетилетие обосновават необходимост престъпленията клевета и обида да бъдат наказвани по-леко, а не по-тежко, в случаите на критика спрямо публични фигури. Такива промени в НК бяха изготвени в рамките на работни групи още през 2018 г., като ПДИ бе активен участник. Най-после текстовете бяха внесени в Народното събрание и частично приети.

Текстовете на проекта се основаваха на изготвените предложения в рамките на дейността на Междуведомствена работна група с участие на представител на ПДИ, създадена със заповед № ЛС -13 -26/20.02.2018 г. за създаване на междуведомствена работна група за изготвяне на предложения в чл. 146 и чл. 147 от Наказателния кодекс, във връзка с осъдителни решения на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) по делата Божков срещу България (жалба № 3316/04), Касабова срещу България (жалба 22385/03), Маринова и други срещу България (жалба № 33502/07), Здравко Станев срещу България № 2 (жалба № 18312/08) и Кържев срещу България (жалба № 60607/08). Проектът не бе приет от Министерския съвет, което бе предмет на критика от страна на ПДИ. Впоследствие проектът бе внесен за обсъждане от следващия министър на правосъдието г-н Крум Зарков и приет от Министерския съвет, след което бе внесен в Народното събрание.

Макар да се подобрява правната уредба, законодателното действие може да се определи като половичнато и недовършено. Действително се облекчи режимът на критика спрямо публични фигури чрез медиите, но пък излезе, че другите случаи на такава критика остават тежко наказуеми, при висок праг на наказанието глоба за обида и клевета. ПДИ критикува недовършената реформа и ще продължава да се застъпва за по-добра уредба.

4. Инициативи в рамките на Съвета за върховенство на правото и работните групи към него

Като член на Съвета по върховенство на правото през 2022-2023 г. и работните групи към него, ПДИ се включи активно в предприемането на стъпки за реформа в областта на свободата на словото и достъпа до информация. Съветът представлява Национален координационен механизъм за върховенство на правото и има мандат в областта на изпълнение на препоръките на Европейската комисия по докладите за върховенство на правото. Той се съпредседателства от министъра на правосъдието и представляващия Висшия съдебен съвет, а заседанията се провеждат в Министерството на правосъдието, в някои случаи с дистанционното участие на представители на Европейската комисия. През 2023 г. с участието на ПДИ бе изготвена и впоследствие приета от съвета концептуална бележка, озаглавена „Политика за гарантиране свободата на медиите, плурализма и защитата от стратегически съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността“. В него се поставя фокус върху решаването на проблемите, свързани с т.нар. SLAPP дела, придобили известност като „дела-шамари“ – стратегически дела срещу общественото участие. Тези дела, най-често за обида и клевета, имат за основна цел не да се получи удовлетворение поради действителна засегнатост от злонамерени статии, а да бъдат обезкуражени медии, журналисти, неправителствени организации и общественици да подлагат на критика политици, държавни служители, влиятелен бизнес и други.

В последните години особено използван способ за водене на такива дела се оказаха исковете за вреди, предявявани по реда на Гражданскопроцесуалния кодекс (ГПК) за неправомерно увреждане от публикации. Като ясни проблеми, идентифицирани в практиката, се очертават непремерените обезпечения на такива искове чрез запори на банкови сметки, големите размери на исковете, дългото развитие на подобни дела в триинстанционния процес. В рамките на Министерството на правосъдието през годината се вижда воля да бъдат предприети промени в ГПК и/или, ако е необходимо – в други закони, така че възможностите за подобна злоупотреба с права от страна на ищци срещу критични публикации да се ограничат. ПДИ неизменно е представена във форматите, които работят по инициативата, като допринася чрез натрупания опит от правни консултации и дела.

5. Концепция за регулиране на лобизма

В рамките на Министерството на правосъдието бе изработена и подложена на обществено обсъждане концепция за законодателство относно лобистките дейности. В общо становище с неправителствените организации Център за изследване на демокрацията и Български институт за правни инициативи ПДИ изложи критични бележки по концепцията. Отчитайки важното значение на поддържането на прозрачност и почтеност на институциите във взаимоотношението им с бизнеса и частни лица, следва да се държи сметка и за необходимостта да се осуетят евентуални опити за дистанциране на институциите от гражданите и техните обединения, и за обезкуражаване на общественото участие в процесите на вземане на решения.

6. Дискусия за адекватна система за електронно гласуване на членове на Висшия съдебен съвет (ВСС)

На 23 ноември 2023 г. Пленумът на ВСС взе решение да проведе обсъждане на подобрена система за електронно гласуване, а на 30 ноември 2023 г. тази тема бе дискутирана по същество. Един от поводите за повдигане на въпроса бе изпратен през февруари 2023 г. наш сигнал за сериозни недостатъци в системата за електронно гласуване за членове на ВСС от съдебната квота. Към сигнала бе приложено заключението на три вещи лица, обследвали системата по дело № 20/2022 г. по описа на Петчленен състав на Върховния касационен и Върховния административен съд, заведено от четирима съдии, оспорили изборите през 2022 г. Получена през годината по реда на ЗДОИ информация от съдии, членове на Съюза на съдиите в България (ССБ), допълнително потвърди наличието на данни за нередности при изборите. С помощта на ПДИ продължава едно от делата по ЗДОИ, в което се оспорва отказ да бъде предоставена относима към случая

информация. В заседанието на Пленума на ВСС по темата за електронната система за гласуване на 20 ноември присъстващите в сградата представители на ПДИ и ССБ не бяха поканени за изслушване, след дебат по въпроса и гласуване. Въпреки очевидното раздражение на прокурорите и някои други представители в Пленума на ВСС от изобличението на нарушенията при проведения през 2022 г. избор, заслужава положителна оценка проявената воля да бъде съществено реформирана системата за електронно гласуване. Предстои да се изясни дали ще бъде взето категорично решение в тази посока.

Оценка на дейността: Дейността на екипа на ПДИ по мониторинг и застъпничество за законодателство в областта на достъпа до информация, прозрачността и отчетността на управлението е стратегическа за организацията от създаването ѝ досега.

Целта на застъпническата дейност на организацията през 2022 година беше да не се допусне влошаването на съществуващите регулации по достъпа до обществена информация.

Същевременно бяха положени усилия да се подобри средата, свързана със защитата на свободата на словото и правото да се търси, получава и разпространява информация.

Продукти: становища, публикации, медийни дебати, участие в съвети и работни групи.

Наблюдение на практиките по предоставяне на информация

Наблюдението на практиките по предоставяне на информация е втората, но не по значение, стратегическа дейност на ПДИ. Тя се осъществява чрез систематизиране на случаите, постъпващи в ПДИ за правна помощ; чрез анализ на съдебната практика по случаи на обжалвани решения за предоставяне или отказ на достъп до обществена информация; чрез систематизация на докладите на координаторите на ПДИ в областните градове на страната; чрез отчитане на докладите на правителството за прилагане на ЗДОИ през годината и чрез специално разработена методология на оценка на активната прозрачност на публичните институции.

Случаите, постъпили в ПДИ за правен съвет и консултация, се записват във вътрешната информационна система, както и направените консултации по тях. Този регистър дава възможност за систематизирането на казусите по различни показатели.

Систематизирането на съдебната практика по ЗДОИ се прави непрекъснато, като един път месечно се подготвя преглед на развитието на съдебните дела като публикация в месечния бюлетин на ПДИ.

На годишните срещи на екипа на ПДИ с координаторите се прави обзор на проблемите, свързани с достъпа до информация в областите на страната. Докладите на координаторите се имат предвид при изготвянето на годишния доклад за състоянието на достъпа до информация. След три поредни години (2020-2022) непровеждане на такава срещи поради ограниченията, свързани с Ковид 19, през 2023 г. срещите бяха възобновени. Годишната среща с координаторите се проведе на 28 април 2023 г.

--

ПДИ извършва специализирани и целенасочени проучвания за прилагането на ЗДОИ от 2001 г. През 2010 година ПДИ разработи интернет базирана платформа за проучване на изпълнение на задълженията на органите на изпълнителната власт да публикуват определени категории информация на своите интернет страници. Оттогава досега екипът на ПДИ прави тези проучвания един път годишно. След приключване на оценката на страниците резултатите се публикуват в интернет страницата на ПДИ – на български² и английски³.

1. Проучване на активната прозрачност на изпълнителната власт и общините

И през 2023 г. в периода 1 април – 5 юни⁴ екип на ПДИ прегледа и оцени 562 интернет страници на 562 административни структури на изпълнителната власт на централно, териториално и местно ниво, публично правни субекти, задължени да предоставят информация и независими органи на власт.

Нивото на прозрачност през 2023 бе оценявано с точки по 108 индикатора за първостепенните разпоредители с бюджет, 118 индикатора за общините, и 94 индикатора за териториалните звена на централните органи на власт.

² <https://www.aip-bg.org/surveys/>

³ <https://www.aip-bg.org/en/surveys/>

⁴ За седма година беше предвидена и възможността проучваните органи на власт да се запознаят с резултатите си преди публичното им оповестяване и да дадат своите бележки.

Екипът трябваше да оценява дали е публикувана информация, според задълженията на институциите по чл. 15 ал.1 и ал.2 и 15а ал.2 и ал.3, а именно:

- Институционална – нормативна уредба, функции, услуги, информационни масиви;
- Организационна структура, контакти;
- Оперативна информация – актове, стратегии, планове, дейности;
- Финансова и друга прозрачност – бюджети и финансови отчети, декларации за конфликт на интереси;
- Наличието и съдържанието на секциите по достъпа до информация.

В рамките на проучването бяха подадени 562 електронни заявления. С тях бе поискано предоставяне на информация за общия брой на постановените съдебни решения през 2022 г. по дела срещу решения по ЗДОИ на институциите, която включва следните данни:

1. В колко случая съдът е потвърдил решението по ЗДОИ?
2. В колко случая съдът е уважил жалбата?
3. В колко случая съдът частично е потвърдил решението по ЗДОИ и частично е уважил жалбата?
4. В колко случая съдът е присъдил разноски на администрацията? и
5. В колко случая съдът е присъдил разноски на жалбоподателя и в какъв размер?

Резултатите от проучването⁵ се визуализират като резултати по индикатори; по институции; статистика на получените отговори на електронните заявления, както и получените решения и информация по заявленията.

Оценката на индикаторите формира рейтинга на активната прозрачност. Визуализация на оценките на институциите е възможна според сферата на управление, според нивото на управление: национално, областно и местно самоуправление. Възможни са различни справки на основата на резултатите от проучването, като едновременно с това се запазва възможността да се проследят резултатите по индикатори за всяка една институция.

Резултатите от оценката на финансовата и бюджетна прозрачност на общините в България се онагледява чрез Карта на финансовата и бюджетна прозрачност⁶.

⁵ Вж. <https://data.aip-bg.org/surveys/CVYM86/>

⁶ Вж. <https://data.aip-bg.org/surveys/CVYM86/map>

Анализът на получените по заявленията отговори бе направен в публикация в месечния бюлетин на ПДИ.⁷

Резултатите от годишното проучване очертават проблемите, като дават възможност да се проследят тенденции в практиките на активната прозрачност за няколко години.

Достъпността на индикаторите за оценка и възможността за различни справки в интернет страницата на ПДИ е важен инструмент в застъпничеството за прозрачни институции и допринася за подобряване на активната прозрачност на институциите, предоставяйки им модел за работа.

На онлайн пресконференция през юни 2023 г., Програма Достъп до Информация представи резултатите от годишното си проучване чрез оценяване на Интернет страниците и подаване на електронни заявления до административните структури в системата на изпълнителната власт.

Анализи на резултатите от проучването бяха публикувани в бр.6 (234) юни 2023 г. на бюлетина на ПДИ⁸ и станаха основа за препоръките в годишния ни доклад за състоянието на достъпа до информация в България. В този традиционен доклад (23 доклада след приемането на ЗДОИ през 2000 година) се представят в систематизиран вид резултатите от наблюдението на практиките през изтеклата година, анализират се законодателните промени и съдебната практика по прилагането на ЗДОИ. Докладът съдържа и препоръки към органите на законодателната и изпълнителната власт в България за подобряване на практиките по осигуряване на достъп до обществена информация.⁹

Докладът за състоянието на достъпа през 2023 г.¹⁰ беше представен на онлайн пресконференция 19 юли 2023 г.

През 2023 г. беше проведено второто проучване на ПДИ на активната прозрачност на административните съдилища. Този път в проучването бе включен не само преглед на интернет страниците на Върховния административен съд (ВАС) и административните съдилища, но и подаване на електронно заявление. Резултатите от него бяха анализирани и представени на онлайн пресконференция на 12 декември 2023 г.¹¹. В събитието участваха активно

⁷ Адв. Кирил Терзийски, *Получени и неполучени отговори в Проучването на активната прозрачност 2023, Информационен бюлетин на ПДИ, бр.6(234), 2023 г.*

⁸ Вж. <https://www.aip-bq.org/publications/Бюлетин/2023/>

⁹ *Годишни доклади за състоянието на достъпа*

¹⁰ Вж. http://store.aip-bq.org/publications/ann_rep_bq/2023/aip-2023_final-3.pdf

¹¹ Вж. [https://www.aip-bq.org/news/Проучване на активната прозрачност на административните съди/20231213002050](https://www.aip-bq.org/news/Проучване_на_активната_прозрачност_на_административните_съди/20231213002050)

председатели на ВАС, административните съдилища, Асоциацията на Българските Административни Съдии, Съюза на съдиите, адвокати, журналисти, граждани. Неправителствени организации. Резултатите от проучването, сравнителен рейтинг и отговор на заявлението са достъпни на интернет страницата на ПДИ¹².

Оценка: Дейността по наблюдение на практиките на достъпа до информация е сред стратегическите дейности на ПДИ. През годините бяха развити методологията и средствата, с които се наблюдава и систематизира практиката по достъпа до информация. ПДИ разви и усъвършенства своята вътрешна информационна система, базирана на Интернет платформа. Модули за наблюдение в нея са „Случаи“, „Съдебни дела“ и „Проучвания“.

ВИС дава възможност за аналитични справки за тенденциите в търсенето на информация от публичните институции.

Особено успешен е продуктът на ПДИ за оценка на активното публикуване на информация от публичните институции. През 2016 година предизвикателството бе да бъде усъвършенствана методологията на оценката като се включат и новите задължения на институциите и едновременно с това да се отчете и новото задължение за публикуване в тридневен срок от създаването на информацията.

През 2017-2023 предизвикателството бе да установим и получим обратна връзка от изследваните институции. Възможността на представители на институциите да проверят резултатите си по индикатори се оценява високо от проучваните институции. Медийният интерес към Рейтинга на активната прозрачност е голям.

Продукти: Модел на активната прозрачност; състоянието на активното публикуване онлайн по индикатори и по институции към определен момент; рейтинг активната прозрачност на институциите към определен момент, карта на финансовата и бюджетна прозрачност на общините; сравнителен рейтинг на прозрачността на институциите по години; аналитични доклади за състоянието на достъпа, отразяващ състоянието на активното публикуване, законодателството, проблеми на търсенето на информация, съдебната практика по ЗДОИ и придружен с препоръки към законодателната, изпълнителната власт и съдебната власт.

¹² Вж. <https://data.aip-bg.org/surveys/BIF699/>

Правна помощ

Обща характеристика

През 2023 г. предоставянето на правна помощ продължи да е сред приоритетните дейности за ПДИ. В някои от постъпилите случаи ПДИ оказва правна помощ още на първоначалния етап от търсенето на информация, когато правният екип даде съвет и/или подготви заявление за достъп до информация. В друга категория случаи помощ бе оказана след отказ за предоставяне на информация. Съществена част от правната помощ е и изготвянето на жалби до съда и представителство по дела на заявители, обърнали се за съдействие към организацията.

Брой на постъпилите случаи

Случаите, в които е предоставена правна помощ в периода януари – декември 2023 са 192. Търсещите информация са ни потърсили в офиса (по изключение) и по правило по e-mail или телефон.

В зависимост от характера и правната им квалификация, обособяваме случаите в две основни групи:

- преобладаващата част отразяват практики по неспазване на задълженията на институциите по ЗДОИ – 151;
- случаи, свързани с нарушения на правото да се търси, получава и разпространява информация – 41.

Кой най-често търси информация

Най-често към ПДИ за правна помощ се обръщат граждани, журналисти и неправителствени организации. И през 2023 г. най-много консултации са предоставени на граждани - 88 случая. На второ място са журналисти от централни и местни медии и координатори на ПДИ – 49 случая. От неправителствени организации са постъпили 33 случая. В 9 случая екипът ни е бил потърсен за консултация от служители в администрацията, в 7 от общински съветници и др.

От кои институции се търси информация

Най-голям е броят на случаите, в които търсещите информация се обръщат към институциите на местната власт /кметове и общински съвети/ - 65, централни органи на изпълнителната власт – 23 и държавни институции, създадени със закон – 12.

По-рядко консултациите са свързани с търсене на информация от териториалните органи на изпълнителната власт – 15, от органите на съдебната власт – 12, от независими органи на власт – 11, публичноправни субекти и организации – 11 случая, от изпълнителни и държавни агенции – 9 и др.

В базата данни на ПДИ са регистрирани 7 случая на предоставена правна помощ без да е въведен ответник – това са случаи, в които правният екип е бил потърсен за обща консултация по закона или е бил поставен въпрос как се развива едно съдебно дело по ЗДОИ – срокове, инстанции, такси и др.

Най-чести основания за отказ

През 2023 г., за разлика от предходните 4-5 години, не преобладават мълчаливите откази – те са „само“ 17 и са на трето място. На първо място са отказите с мотив, че информацията не е обществена - 19. На второ място са отказите с мотив засягане интересите на трето лице – 18. На четвърто място са отказите с мотив лични данни – 12. На пето място са отказите, в които се твърди, че информацията не е налична - 9. В 6 случая мотивът за отказ е бил, че е налице специален ред за достъп до търсената информация, който изключва приложението на ЗДОИ. В 6 случая отказът е бил немотивиран. В 6 случая отказът е бил с мотив следствена тайна. В 5 случая отказът е бил с мотив подготвителни документи, които нямат самостоятелно значение и др.

Характерни особености

След като последните 2 години бе налице тенденцията към намаляване на консултираните случаи, то през 2023 броят на консултираните случаи се завръща

към нивата от преди COVID-19 епидемията. През 2023 броят на постъпилите за консултация случаи е 192. През 2022 бяха 133, за 2021 бяха 102.

Същата тенденция за повишение е налице и по отношение броя на консултациите по постъпилите случаи – за 2023 те са 415. За сравнение за 2022 те са били 250, за 2021 са били 264.

И през 2023 е засилен интересът към търсене на информация от органите на местното самоуправление и централните органи на изпълнителната власт.

Запазва се тенденцията клиентите да търсят нашата правна помощ все по-често, след като вече са подали заявление и са получили отговор по него, а понякога и след като вече са подали жалба до съда. Това означава, че заявителите са станали по-опитни и по-уверени в искането на обществена информация, както и че търсят нашата помощ в по-напреднала фаза на административното производство или дори на етап съдебно производство. По този начин и средната сложност на случаите се повишава.

Области на търсене на информация

През годината екипът ни предостави правна помощ по случаи, свързани с разкриване на информация в различни сфери от обществения живот, като най-често информация е търсена в следните области¹³:

- Градоустройство и пътна инфраструктура
- Проверки и контролна дейност
- Разходване на публични средства
- Управление и разпореждане с държавно и общинско имущество
- Околна среда
- Прозрачна и отчетна администрация
- Процес на вземане на решения
- Дейност на публичноправни субекти/ организации

¹³ Докладът за „Състоянието на достъпа до информация в България“ за предходната година (в случая 2023), който ПДИ традиционно публикува в началото на лятото, съдържа приложение, в което ще бъдат описани всички случаи на търсена информация по области на търсене – каква информация е търсена и от коя институция.

- Съдебна система

Съдебни дела

Статистика

През 2023 г. правният екип на ПДИ продължи да оказва правна помощ на граждани, неправителствени организации (НПО) и журналисти, подкрепяйки обжалването в съда на случаите на отказ на достъп до информация.

През 2023 г. правният екип на ПДИ е подготвил общо 74 жалби и писмени защиты в помощ на търсещите информация (26 – по случаи на граждани, 14 – на НПО, 33 – на журналисти и 1 – на фирма).

През 2023 г. правният екип на ПДИ е изготвил общо 59 жалби. Първоинстанционни жалби – 57 (Административен съд София-град – 38 и Административни съдилища в страната – 19) и частни жалби - 2.

От изготвените 57 първоинстанционни жалби - 37 са срещу изричен отказ да се предостави достъп до информация и 20 срещу мълчалив отказ.

През 2023 г. в 51 случая от страна на ПДИ е осигурено процесуално представителство по съдебни дела срещу отказ да се предостави информация. В този период правният екип на ПДИ е изготвил 15 писмени защиты по дела, водени с подкрепата на организацията.

В периода са постановени 44 съдебни акта (38 решения и 6 определения) по дела, водени с подкрепата на ПДИ (Върховен административен съд – 1, Административен съд – София град – 30 и Административни съдилища в страната – 13).

В 29 случая съдът се е произнесъл в полза на търсещите информация, в 12 случая в полза на администрацията и в 3 случая частично в полза на заявителя и частично в полза на администрацията.

Сред по-значимите дела през годината са спечелените дела на Десислава Николова (в. „Капитал“) срещу отказ на няколко болници да предоставят информация за възнагражденията на лекари и медицински сестри, както и за броя операции и клинични пътеки, по които са работили висши ръководители на

болниците. Спечелените дела на Николай Неделчев (София) срещу отказ на Прокуратурата да предостави информация за отбелязванията в деловодната система по знакови дела и за посещението на главния прокурор в САЩ. Спечеленото дело на Доротея Дачкова срещу отказ на Прокуратурата да предостави информация за стопанисването на регентската къща. Спечеленото второ дело на ГД „БОЕЦ“ в Административен съд – Видин срещу отказ на БУЛГАРГАЗ да предостави информация за водените преговори и сключени договори за доставка на газ. Спечеленото дело в Административен съд – Смолян на Анита Чолакова (actualno.com) срещу отказ на Регионална здравна инспекция – Враца да предостави копие от протокол от проверка на лечебното заведение в АЕЦ „Козлодуй“. Спечеленото дело в Административен съд – Стара Загора на Петър Марчев (Казанлък) срещу отказ на Община Бургас да предостави информация за конкретна конкурсна процедура по Фонд „Култура“. Спечеленото дело в Административен съд – Благоевград на Наталия Димитрова (Благоевград) срещу отказ на Община Благоевград да предостави информация за изграждането на велосипедно трасе и детски площадки в парк в града.

Следва представяне на всички съдебни актове, постановени по дела, водени с подкрепата на ПДИ през 2023 г. Делата са систематизирани според вида на търсената информация, която е отбелязана в скоби и са подредени в хронологичен ред по датата на съдебния акт.

Информация за процеса на вземане на решения

Невяна Троянска (Варна) с/у Община Варна

С решение от 09.01.2022 Административен съд – Варна¹⁴ отменя отказа по т. 2 от заявлението и връща за ново произнасяне с указания (картите за оценка на медийни проекти през 2022) - решението е окончателно;

Доно Славчев (Варна) с/у Община Варна

¹⁴ Решение № 12/09.01.2023 г. на Административен съд – Варна, XVIII състав по а.д. № 2060/2022 г., съдия Мария Желязкова

С определение от 27.02.2023 АС – Варна¹⁵ отменя даването на ход на делото, оставя жалбата без разглеждане и прекратява делото (информация за финансирани проекти по Фонд „Култура“) – определението не е обжалвано и е влязло в сила;

Петър Марчев (Казанлък) с/у Община Бургас

С решение от 12.06.2023 Административен съд – Стара Загора¹⁶ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания за предоставяне (информация за конкурсна процедура по Фонд „Култура“) – решението е окончателно;

Васил Димитров („Кантус Фирмус“ АД) с/у НФК

С решение от 16.10.2023 АССГ¹⁷ отхвърля жалбата (имената на оценителите на всички постъпили проекти по „Програма за възстановяване и развитие на частни културни организации“ 2022) – решението е окончателно;

Информация за градска среда, градоустройство и пътна инфраструктура

Наталия Димитрова (Благоевград) с/у Община Благоевград

С решение от 26.06.2023 Административен съд – Благоевград¹⁸ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания (информация за велосипедни алеи и детски площадки в парк в града) – решението е окончателно;

Иван Петров (София) с/у кмет на район „Подуяне“

¹⁵ Определение № 583/27.02.2023 г. на Варненски административен съд, XXVIII състав по а.д. № 2780/2022 г., съдия Даниела Станева

¹⁶ Решение № 205/12.06.2023 г. на Административен съд – Стара Загора по а.д. № 148/2023 г., съдия Райна Тодорова

¹⁷ Решение № 6008/16.10.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 25 състав по а.д. № 3130/2023 г., съдия Боряна Петкова

¹⁸ Решение № 1151/26.06.2023 г. на Административен съд – Благоевград по а.д. № 461/2023 г., съдия Димитър Узунов

С решение от 03.04.2023 АССГ¹⁹ отхвърля жалбата (информация, свързана с проверка на поставена външна реклама на фасада на сграда) – решението е окончателно;

Информация за проверки и контролна дейност

Марта Георгиева (София) с/у ОДБХ София-град

С решение от 11.01.2022 АССГ²⁰ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания по тълкуване и прилагане на закона (информация в 13 точки за регистрацията на приюта в Горни Богров като животновъден обект) – решението е окончателно;

Николай Неделчев (София) с/у КПКОНПИ

С решение от 06.02.2023 АССГ²¹ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания (информация за издадените актове и наложени санкции на Слави Трифонов и още няколко депутати за неподадени декларации) – решението е окончателно;

Доротея Дачкова (в. „Сега“) с/у КПКОНПИ

С решение от 23.02.2023 АССГ²² отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания (информация за резултатите от проверката и наложените санкции на Слави Трифонов за неподадена имуществена декларация) – решението е окончателно;

¹⁹ Решение № 2166/03.04.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 48 състав по а.д. № 1981/2023 г., съдия Калина Пецова

²⁰ Решение № 191/11.01.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 77 състав по а.д. № 10649/2022 г., съдия Евгения Баева

²¹ Решение № 643/06.02.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 38 състав по а.д. № 7128/2022 г., съдия Татяна Жилова

²² Решение № 1165/23.02.2023 г. на АССГ, Второ отделение по а.д. № 8766/2022 г., съдия Диляна Николова

Марта Георгиева (София) с/у ОДБХ София-град 2

С решение от 13.03.2023 АССГ²³ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания за предоставяне на исканата информация (информация за проверките на обекти, стопанисвани от ОП „Екоравновесие“) – решението е окончателно;

Иван Атанасов (Сакарнюз) с/у ДАНС

С решение от 20.03.2023 Административен съд – Хасково²⁴ отхвърля жалбата (информация за резултати от проверки и предприети мерки срещу схемата за пране на пари през ГКПП „Капитан Андреево“) – решението е окончателно;

Васил Хаджийски (в. „Дневник“) с/у КПКОНПИ

С решение от 21.03.2023 АССГ²⁵ отхвърля жалбата (информация за проверката по казуса с декларацията на Слави Трифонов) – решението е окончателно;

Анита Чолакова (Actualno.com) с/у РЗИ – Враца

С решение от 18.05.2023 Административен съд - Смолян²⁶ отменя отказа и задължава да предостави (протокол от проверка на лечебно заведение в АЕЦ „Козлодуй“) – решението е окончателно;

Сдружение „Център за съзидателно правосъдие“ с/у Областна администрация - Разград

²³ Решение № 1608/13.03.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 39 състав по а.д. № 10652/2022 г., съдия Миглена Николов

²⁴ Решение № 202/20.03.2023 г. на Административен съд – Хасково по а.д. № 1242/2022 г., съдия Антоанета Митрушева

²⁵ Решение № 1817/21.03.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 68 състав по а.д. № 8912/2022 г., съдия Вяра Русева

²⁶ Решение № 120/18.05.2023 г. на АССм, I-ви състав по а.д. № 116/2023, съдия Игнат Колчев

С решение от 23.05.2023 Административен съд - Разград²⁷ отхвърля жалбата (доклад от финансова инспекция) – решението окончателно;

Сдружение „За земята – достъп до правосъдие“ с/у РИОСВ - Стара Загора

С решение от 09.06.2023 АССГ²⁸ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания да се съобразят разпоредбите на ЗООС (информация за наложените санкции на ТЕЦ „Брикел“) – решението е окончателно;

Доротея Дачкова (в. „Сега“) с/у КПКОНПИ 2

С определение от 14.07.2023 АССГ²⁹ оставя жалбата без разглеждане и прекратява поради просрочие (информация за проверката на Слави Трифонов) – частна жалба от нас;

Сдружение „За земята – достъп до правосъдие“ с/у РИОСВ – Стара Загора 2

С решение от 25.09.2023 АССГ³⁰ отменя отказа и задължава да предостави (информация за наложените санкции на ТЕЦ „Брикел“/ издадени АУАН и НП на юридически лица от комплекса „Марица-Изток“) – решението е окончателно;

Боряна Джамбазова (Ню Йорк Таймс) с/у МИИ

С решение от 09.10.2023 АССГ³¹ отхвърля жалбата по т. 1, отменя отказа по т. 4 и 5 и връща за ново произнасяне с указания (информация за износа на оръжие през 2020 - 2022) – решението е окончателно;

²⁷ Решение № 66/23.05.2023 на АС Разград по а.д. № 309/2022 г., съдия Светла Робева

²⁸ Решение № 3822/09.06.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 27 състав по а.д. № 11351/2023 г., съдия Димитър Петров

²⁹ Определение № 6057/14.07.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 33 състав по а.д. № 3444/2023 г., съдия Галин Несторов

³⁰ Решение № 5654/25.09.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 22 състав по а.д. № 6970/2023 г., съдия Десислава Корнезова

³¹ Решение № 5862/09.10.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 59 състав по а.д. № 5136/2023 г., съдия Зорница Дойчинова

Венелин Урумов (Бургас) с/у ММС,

С решение от 17.10.2023 Административен съд – Бургас³² отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания за предоставяне на достъп (документите въз основа, на които ММС е издало лиценз на Автомобилната федерация на България) – решението е окончателно;

Атанас Чобанов (Бърд) с/у НАП

С решение от 03.11.2023 АССГ³³ отменя отказа и връща за произнасяне с указания (информация за номерата на контролните производства, етапите и сроковете за приключването им, за четири лица, свързани с казуса „Барселона-гейт“) – решението е окончателно;

Сдружение „На ти с природата“ с/у БАБХ

С решение от 12.12.2023 АССГ³⁴ отменя отказа по т. 1, 2, 4 и 6 и връща за ново произнасяне с указания и го потвърждава по т. 4 и 6 (информация за регистрацията на зоопаркове като животновъдни обекти) – решението е окончателно;

Димитър Стоянов (Бърд) с/у ДА „ДРВВЗ“

С решение от 15.12.2023 АССГ³⁵ отменя отказа и задължава да предостави (информация за публичните задължения, проверките и санкциите на частна

³² Решение № 933/17.10.2023 г. на Административен съд – Бургас, III-ти състав по а.д. № 1574/2023 г., съдия Чавдар Димитров

³³ Решение № 6626/03.11.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 58 състав по а.д. № 7119/2023 г., съдия Снежанка Кьосева

³⁴ Решение № 7744/12.12.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 31 състав по а.д. № 9052/2023 г., съдия Веселина Женаварова

³⁵ Решение № 7876/15.12.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 38 състав по а.д. № 5752/2023 г., съдия Татяна Жилова

фирма по Закона за запасите от нефт и нефтопродукти) – решението е окончателно;

Сдружение „За земята – достъп до правосъдие“ с/у Министерство на енергетиката

С решение от 20.12.2023 АССГ³⁶ отхвърля жалбата (информация за задължителната рекултивация и био рекултивация на въглищни мини в областите Стара Загора, Перник и Кюстендил) – решението е окончателно;

Информация за разходване на публични средства

Анина Сантова (в. „Капитал“) с/у Столична община

С решение от 19.10.2023 АССГ³⁷ отменя мълчаливия отказ и връща за произнасяне по заявлението (договори за външни правни услуги) – решението е окончателно;

Илия Пашов (Симеоновград) с/у кмета на Община Симеоновград

С решение от 27.11.2023 Административен съд – Хасково³⁸ отменя мълчаливия отказ и връща за изрично произнасяне с указания по тълкуване и прилагане на закона (всички сключени граждански договори за 2022, поименно, за каква дейност и на каква стойност са) – решението е окончателно;

Димитър Георгиев (София) с/у Община Благоевград

³⁶ Решение № 8048/20.12.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 68 състав по а.д. № 7897/2023 г., съдия Вяра Русева

³⁷ Решение № 6161/19.10.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 77 състав по а.д. № 7613/2023 г., съдия Евгения Баева

³⁸ Решение № 925/27.11.2023 г. на Административен съд – Хасково, III състав по а.д. № 1103/2023 г., съдия Пенка Костова

С решение от 28.12.2023 АССГ³⁹ отменя мълчаливия отказ и връща за произнасяне (информация за финансирането на концерт по случай 24 май) – решението е окончателно;

„За земята“ с/у „ЕСО“ ЕАД 3

С решение от 09.03.2023 АССГ⁴⁰ отменя отказа и задължава да предостави (информация за сумите, платени за студен резерв на дружества, които произвеждат електро-енергия) – решението е окончателно;

Сдружение „За земята – достъп до правосъдие“ с/у ЕСО 4

С решение от 24.10.2023 АССГ⁴¹ отменя отказа и връща за произнасяне с указания (плащания към производители на електроенергия) – решението е окончателно;

Информацията за управление и разпореждане с държавно и общинско имущество

Антон Вълков (Пловдив) с/у секретар на Община Пловдив

С определение от 05.07.2023 Административен съд – Пловдив⁴² отменя уведомлението за оставяне на заявлението без разглеждане и връща за произнасяне по същество (доклад на оценители и пазарната оценка за имот в Парк „Отдых и култура“ в Пловдив) – определението не е обжалвано и е влязло в сила;

³⁹ Решение № 8171/28.12.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 72 състав по а.д. № 7474/2023 г., съдия Мария Стоева

⁴⁰ Решение № 1534/09.03.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 33 състав по а.д. № 7881/2022 г., съдия Галин Несторов

⁴¹ Решение № 6269/24.10.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 76 състав по а.д. № 4749/2023 г., съдия Пламен Панайотов

⁴² Определение № 1674/05.07.2023 г. на Административен съд – Пловдив по а.д. № 1316/2023 г., съдия Христина Юркова

Доротея Дачкова (в. „Сега“) с/у ВКП

С определение от 25.07.2023 АССГ⁴³ оставя жалбата без движение поради неплатена такса и прекратява производството по делото (информация за стопанисването на регентската къща) – определението е влязло в сила⁴⁴;

Информацията за прозрачност и отчетност на администрацията

БИПИ с/у ДФ „Земеделие“

С решение от 04.05.2023 АССГ⁴⁵ отменя отказа и задължава да предостави (информация за процедурите за подбор/ конкурс и назначаване на директор на ОДЗ – Стара Загора в периода 2021 – 2022) – решението е окончателно;

Информация за дейността на публичноправни субекти/ организации

Десислава Николова (в. „Капитал“) с/у УМБАЛ „Света Марина“ – Варна

С решение от 09.03.2023 АССГ⁴⁶ отменя отказа и връща преписката за предоставяне на достъп до исканата информация (броя операции и клинични пътеки, по които са работили висши ръководители на болницата и ректора на Варненския университет) – решението е окончателно;

Десислава Николова (в. „Капитал“) с/у УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“

⁴³ Определение № 6343/25.07.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 30 състав по а.д. № 6055/2023 г., съдия Мая Сукнарова

⁴⁴ Нарочно направихме така, че делото да бъде прекратено, защото след подаване на жалбата Прокуратурата предостави достъп до исканата информация.

⁴⁵ Решение № 3003/04.05.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 50 състав по а.д. № 1064/2023 г., съдия Мария Бойкинова

⁴⁶ Решение № 1532/09.03.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 77 състав по а.д. № 207/2023 г., съдия Евгения Баева

С решение от 04.05.2023 АССГ⁴⁷ отхвърля жалбата по т. 2, отменя отказа по т. 3 и 4 и връща за ново произнасяне с указания (най-високо и най-ниско възнаграждение на лекарите и медицинските сестри) – решението е окончателно;

Десислава Николова (в. Капитал) с/у Александровска болница

С решение от 03.05.2023 АССГ⁴⁸ отменя отказа и задължава да предостави (информация за броя операции и клинични пътеки, по които са работили висши ръководители на болницата и ректора на университета) – решението е окончателно;

Десислава Николова (в. Капитал) с/у УМБАЛ Плевен

С решение от 12.05.2023 АССГ⁴⁹ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания (броя операции и клинични пътеки, по които са работили висши ръководители на болницата и ректора на местния университет) – решението е окончателно;

ГД „БОЕЦ“ с/у „Булгаргаз“ ЕАД 2

С решение от 16.06.2023 Административен съд – Видин⁵⁰ отменя частичния отказ и задължава да предостави информация по 7 точки от заявлението (информация за преговори и договорени доставки на газ от ГАЗПРОМЕКСПОРТ) – решението е окончателно;

Николай Марченко (Биволь) с/у БЕХ

⁴⁷ Решение № 2781/24.04.2023 г. на АСС, Второ отделение, 53 състав по а.д. № 1546/2023 г., съдия Стефан Станчев

⁴⁸ Решение № 2986/03.05.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 50 състав по а.д. № 1261/2023 г., съдия Мария Бойкинова

⁴⁹ Решение № 3177/12.05.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 72 състав по а.д. № 1476/2023 г., съдия Мария Стоева

⁵⁰ Решение № 99/16.06.2023 г. на Административен съд – Видин по а.д. № 37/2023 г., съдия Биляна Панталеева

С решение от 03.11.2023 АССГ⁵¹ отменя отказа и връща за произнасяне с указания за предоставяне (имената и възнагражденията на членовете на Съвета на директорите и на Одитния комитет за последните 10 години) – решението е окончателно;

ГД „БОЕЦ“ с/у „Булгаргаз“ ЕАД 3

С решение от 28.11.2023 Административен съд – Видин⁵² отхвърля жалбата (информация за преговори и договорени доставки на газ от ГАЗПРОМЕКСПОРТ) – решението е окончателно;

Информация за дейността на съдебната власт

Николай Неделчев (София) с/у ВКП

С решение от 23.03.2023 АССГ⁵³ отменя отказа и връща приписката за ново произнасяне с указния за предоставяне на исканата информация (заповед на зам.-главния прокурор) – решението е окончателно;

Николай Неделчев (София) с/у СГП

С решение от 31.03.2023 АССГ⁵⁴ отменя отказа и задължава да предостави (информация за отказа на СГП да образува производство относно отпуснати от ББР лоши кредити в особено големи размери на две фирми) – решението е окончателно;

⁵¹ Решение № 6625/03.11.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 39 състав по а.д. № 7581/2023 г., съдия Миглена Николова

⁵² Решение № 172/28.11.2023 г. на Административен съд – Видин, V състав по а.д. № 182/2023 г., съдия Биляна Панталеева

⁵³ Решение № 1878/23.03.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 52 състав по а.д. № 1145/2023 г., съдия Силвия Димитрова

⁵⁴ Решение № 2114/31.03.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 50 състав по а.д. № 10366/2022 г., съдия Мария Бойкинова

Николай Неделчев (София) с/у ВКП

С решение от 02.05.2023 АССГ⁵⁵ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания (информация за посещението на главния прокурор в САЩ през март 2022) – решението е окончателно;

Владислава Цариградска (РС - Луковит) с/у Министерство на правосъдието

С определение от 16.06.2023 Административен съд – Плевен⁵⁶ оставя жалбата без разглеждане и прекратява делото (регистрирани посетители в сградата на ВАС на 25 и 26 юни 2022) – частна жалба от нас;

С определение от 25.09.2023 ВАС⁵⁷ оставя в сила определението на АС – Плевен за оставяне на жалбата без разглеждане и прекратява делото (регистрирани посетители в сградата на ВАС на 25 и 26 юни 2022) – определението е окончателно;

Николай Неделчев (София) с/у ВКП 2

С решение от 19.10.2023 АССГ⁵⁸ отменя отказа и връща за ново произнасяне с указания (справка за отбелязванията в деловодната система на ПРБ по няколко знакови досъдебни производства) – решението е окончателно;

⁵⁵ Решение № 2948/02.05.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 39 състав по а.д. № 1144/2023 г., съдия Миглена Николова

⁵⁶ Определение № 1250/16.06.2023 г. на АС – Плевен, VIII състав по а.д. № 433/2023 г., съдия Недялко Иванов

⁵⁷ Определение № 8825/25.09.2023 г. на ВАС, Пето отделение по а.д. № 8602/2023 г., съдия-докладчик Илияна Славовска

⁵⁸ Решение № 6144/19.10.2023 г. на АССГ, Второ отделение, 58 състав по а.д. № 3358/2023 г., съдия Снежанка Кьошева

Кампании, обучения и подкрепа на инициативи за прозрачност и отчетност

Кампания за събиране на номинации и отбелязване с церемония на Международен ден на правото да знам – 28 септември

Решението 28 септември да се отбелязва като Международен ден на правото да знам бе взето на международна конференция за свобода на информацията през 2002 в София. Това е и датата, на която бе създадена Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията (FOIANet). ПДИ е съосновател и активен член на мрежата. През 2015 година 28 септември бе припознат от ЮНЕСКО като Международен ден на всеобщия достъп до информация, а през 2019 г. от Организацията на обединените нации.

През 2023 г. кампанията за събиране на номинации за отличаване на шампионите в областта на достъпа до информация от журналисти, институции, граждани, НПО стартира през юли. Постъпиха 28 номинации, които бяха разгледани на две заседания на журито. Номинациите бяха представени на 21-та поред церемония Международния ден на правото да знам и бяха връчени наградите за принос в областта на свободата на информация. Церемонията се проведе отново на живо след 3 поредни онлайн церемонии. Участваха 80 представители на държавната администрация, неправителствени организации, журналисти, юристи, партньори, колеги и приятели на ПДИ от цяла България. Интервюта с наградените, споделящи своите казуси и битки за достъп до информация, бяха публикувани в информационния бюлетин на ПДИ брой 9 (237), септември 2023, както и в секцията „Наградени“ на специалния сайт за Деня на правото да знам⁵⁹.

Обучителни програми и обсъждания

През 2023 година част от събитията, организирани от Програма Достъп до Информация се проведеха на живо, а част - онлайн в платформата ZOOM.

През 2023 г. ПДИ организира 14 публични събития с 319 участници:

- 28 януари 2023 - в Литературен клуб „Перото“ на НДК се проведе Церемония по връчване на антинаградата "Големия брат";

⁵⁹ <http://www.righttoknowday.net/>

- 28 април 2023 – в хотел „Хемус“ се проведе годишната среща на координаторската мрежа на ПДИ, в която участваха 21 души
- 20 юни 2023 – онлайн пресконференция в платформата ZOOM, на която екипът на ПДИ представи резултатите от проучването на активната прозрачност. В събитието се включеха 100 души.
- 19 юли 2023 – онлайн пресконференция в платформата ZOOM за представяне на годишния доклад „Състоянието на достъпа до информация в България` 2022“. В събитието се включиха 39 души.
- 28 септември 2023 – в бар „Сингъл“, НДК се състоя 21-церемония по повод Международния ден на правото да знам. На церемонията дойдоха 80 души.
- 10 ноември 2023 – 12 януари 2024 – Седми практически онлайн практически курс „Достъп до информация и обществени комуникации“ за студенти от НБУ, департамент „Медии и комуникации“. Лекторите на ПДИ изнесоха шест лекции. Курсът се проведе в рамките на проект „Консултативен център за прозрачност и достъп до информация“, подкрепен от Фондация „Америка за България“. Сертификати за успешно завършен курс бяха връчени на 16 студенти в НБУ.
- През ноември 2023 г. ПДИ проведе 3-дневно обучение по ЗДОИ за служители от Министерството на правосъдието по покана на министерството. Лектори в обучението, което се проведе на „Боровец“, бяха Гертана Жулева, Стефан Ангелов и Александър Кашъмов от ПДИ, както и съдия Татяна Жилова, председател на Съюза на съдиите в България.
- 12 декември 2023 - Онлайн конференция "Прозрачност на административните съдилища". В събитието участваха 32 души.

Представители на ПДИ бяха поканени да участват в 46 събития, организирани от партньорски организации. По-важните от тях са:

- Две срещи с представител на ЕК относно Доклада за върховенство на правото на **13 и 23 февруари**. Дискутирани са свободата на медиите, съдебната система и адвокатурата.
- Александър Кашъмов е член на Гражданския съвет към Съвета за прилагане на Националния координационен механизъм за върховенство на правото и редовно участва заседанията:
 - **9 май** – обсъждане на законодателните промени във връзка с делата -шамари;
 - **26 юни , 18 септември**
- **25 октомври** - обсъждане на делата срещу България в ЕСПЧ
- Александър Кашъмов и Стефан Ангелов участваха в работата на парламентарната Комисия за пряко участие на гражданите и взаимодействие с гражданското общество за обсъждане ЗИД на ЗДОИ – 22 юни, 13 и 25 юли.

Оценка: Дейността по разясняване на правото на достъп до информация и неговите ограничения и постоянните кампании, които ПДИ провежда, са важен инструмент за все по-голямо познаване и използване на правото на информация. Другите приоритетни дейности на екипа и техните резултати са основата на разяснителната работа и на кампаниите. От друга страна резултатите, свързани с наблюдението, застъпничеството и правната помощ, не биха били толкова видими без кампаниите и разяснителната работа, която извършва екипът.

Особено резултатна е кампанията „Международен ден на правото да знам“. Изключително важни за подобряването на състоянието на достъпа са и информационните дни, които ПДИ провежда през годините в различни региони в страната.

Участието на членове на екипа в събития организирани от партньорски организация и институции е изключително важно от гледна точка на развитието на стандартите в областта на достъпа до информация.

Продукти: Модел за отбелязване на Международния ден на правото да знам; модел за отбелязване на Европейския ден за защита на личните данни – антинаградата „Големия брат“; разработени програми и материали за обучения на различни групи; отработен механизъм за провеждане на кампании по въпроси, свързани с правото на информация; публикации на основата на журналистически разследвания, демонстриращи възможностите на ЗДОИ.

Медийни участия, издания и комуникационни канали на ПДИ

Медийните отразявания през 2023 г. са 250 (в това число и Информационния бюлетин на ПДИ). Те са в:

- **205** национални медии (в това число месечния електронен бюлетин на ПДИ)
- **42** местни медии
- **3** чуждестранни медии (DW, Reporters Sans Frontieres (RSF), Свободна Европа)

Най-голям медиен интерес са предизвикали следните теми

- Съдебна власт – **41** (гласуването за ВСС, махането на Гешев)
- Ден на правото да знам – **38**

- Промените в ЗДОИ – **28** (1 от които е в бюлетина на ПДИ)
- Медиите и Казусът „Лев инс“ срещу Медиапул (SLAPP) - **21**
- Казусът с ПП „Възраждане“ - **19**
- Законодателство – **10**
- Свобода на изразяване – **12**
- За проверката на Слави Трифонов – **6** (дело на в. Сега срещу КПОКНПИ)

За 2023 година са публикувани и разпространени **12 броя на Информационния бюлетин на ПДИ**. Ето какво показва справката за публикациите в отделните рубрики:

Рубрика „От съдебната зала“ - **39** новини, свързани с правната помощ и делата водени с помощта на юристите на ПДИ;

Рубрика „Новини“ – **41** новини, свързани с дейността на застъпниците за свобода на информация по света и развитието на достъпа до информация, 9 броя на Информационния бюлетин.

Координаторите са автори на 15 текста в Информационния бюлетин на ПДИ:

- 4 интервюта,
- 6 обзора на състоянието на достъпа до информация в 6 области на страната, 5 текста за развитие по съдебни дела, водени с правната помощ на ПДИ

Текстовете са публикувани в рубриците „От координаторската мрежа“, „Приключение със заявление“, „Интервю“ и „Застъпниците от страната“.

Екипът на Информационния портал за НПО любезно ни предостави справка за четенията на публикациите на ПДИ през 2023 година:

- Представяме Ви обзорния брой на информационния бюлетин на Програма Достъп до информация за декември 2022 г. – 6 януари 2023 – 52 четения

- Номинирайте за антинаградата „Big Brother“ (Големият брат) – 9 януари – 87 четения
- Церемония по връчване на антинагради „Големия брат“ 2023 – 19 и 25 януари – 98 четения
- „Възраждане“ получи антинаградата „Големият брат“ за нарушаване на защитата на лични данни – 31 януари – 51 четения
- Първото издание на информационния бюлетин на фондация „Програма достъп до информация“ за 2023 г. – 8 февруари – 62 четения
- Информационен бюлетин на ПДИ, Брой 2 (230) – 7 март – 54 четения
- 21-ва церемония за връчване на награди по повод Международния ден на правото да знам – 28 септември – 48 четения
- Борбата със SLAPP (делата-шамари): какво могат да направят медиите, адвокати и финансиращи организации? – 12 юли – 7 четения
- Столична община, Топлофикация София ЕАД и КЕВР са институциите, заради които ограничават правата на гражданите по ЗДОИ – 12 юли – 10 четения
- ПДИ представя доклад „Състоянието на достъпа до информация в България 2022“ - 12 юли -105 четения
- Властта на гражданите. Правото на достъп до информация (аудио) - 27 ноември 2023 г., 126 четения

Резултатите от проучването на активната прозрачност на административните съдилища и Върховния административен съд 2023 бяха представени на онлайн конференция на 12 декември 2023 с участието на представители на ВАС, административните съдилища, Асоциацията на Българските Административни Съдии, Съюза на съдиите, адвокати, журналисти.

Проучването бе осъществено на основата на преглед на интернет страниците на Върховния административен съд и административните съдилища. За

първи път бе формулирано и подадено заявление по ЗДОИ до всички обхванати от проучването съдилища. Проучването бе осъществено от екип в състав: адв. Александър Кашъмов, адв. Кирил Терзийски и адв. Стефан Ангелов.

През 2023 г. ПДИ подготви и публикува на страницата си годишен доклад за състоянието на достъпа до информация.

Състоянието на достъпа до информация в България 2022, Програма достъп до информация, 2023, 65 стр., 7 приложения.

ISSN 1314-0515 (online)

Програма достъп до информация в сътрудничество с Института за пазарна икономика изготви кратък доклад на тема "Колко струва достъпът до информация".

Проучването е направено на основата на интервюта с представители на публични институции, задължени по Закона за достъп до обществена информация. Обхванати са задължения на администрациите в три посоки:

- разглеждане на заявленията;
- активно публикуване на информация в интернет страниците;
- изготвяне на годишния доклад.

Проучването може да се разглежда и като последваща оценка на въздействието на Закона за достъп до обществена информация. На фона на представеното в доклада остойностяване можем да се заключи, че ползите от законодателството,

което гарантира и регламентира достъпа до информация, далеч надхвърлят свързаните с него разходи.

Комуникационни канали на ПДИ

Интернет страница <http://www.aip-bg.org/>

Интернет страница <http://www.aip-bg.org/>

Основната Интернет страница www.aip-bg.org е добре разработен и популярен канал за информация за застъпнически кампании, новини, свързани с промени в законодателството, стратегически съдебни дела и съдебни решения по дела, подкрепени от ПДИ, коментари и препоръки, становища, доклади, наръчници и информационни и учебни материали по ЗДОИ, информация за организирани от ПДИ събития, филми, изготвени по поръчка на ПДИ и други. Всички публикации са достъпни на български и на английски език.

Страницата се поддържа през уеб платформа, която е част от Вътрешната информационна система (ВИС). Това дава възможност за улеснена навигация в богатото съдържание на информационни и учебни материали и за интегриране и визуализация на резултатите от специализираните проучвания на ПДИ.

Модулната система за управление на информацията позволява лесна визуализация на резултатите от проучването на интернет страниците на институциите от изпълнителната власт, на български и на английски език. Възможностите за проверяване на резултатите по индикатори, генериране на различни видове рейтинги, сравнителният рейтинг от последните 3 години са причина за интереса на потребителите към секция „Проучвания“ на страницата.

Данните за посещаемостта на <http://www.aip-bg.org/> за 2023 г. от Google Analytics показват, че през 2023 има регистрирани 30,581 посетители. Броят на новите посетители на страницата е 30,235 хиляди.

Най-голяма посещаемост е регистрирана в секциите „Проучвания“ – „Граждански одит на активната прозрачност 2023“ и по-специално – „Отговори на заявленията“ и „Рейтинг“; в секция „За нас“ – „Координатори на ПДИ в страната“ и „Екипът на ПДИ“; „Публикации“ – „Информационен бюлетин на ПДИ“ и „Годишни доклади за състоянието на достъпа до информация“; „Често задавани въпроси“ и „Заявление“ от секция „Как да получим достъп“; в секция „Случаи и дела“ – най-често се чете подрубриката „Съдебни дела“. В секция „Новини“ най-четени са публикациите „21 церемония за връчване на награди по повод Международния ден на правото да знам“, „Становище на ПДИ относно Законопроект за изменение и допълнение на ЗДОИ“ и „Когато гражданите питат общината за законността, финансирането и поддръжката на детските и спортни обекти, отговорът трябва да е пълен и изчерпателен“. В английската версия на сайта най-посещавани са „Проучвания“ – „Ratings“, „Transparency Map“ и „Comparative Rankings“, „За ПДИ“ и „Проекти“.

По отношение на основните източници на потребление, според статистиката 28,219 от потребителите са достъпили страницата в резултат на органично търсене (чрез интернет търсачка, най-вече „Гугъл“); 7,265 посетители са влезли директно в сайта (чрез въвеждане на URL адреса на страницата в адресната лента); 2,230 са били препратени от публикации в социалните мрежи (най-вече „Фейсбук“); 838 са посетили страницата на ПДИ чрез препратка, намираща се в други сайтове на ПДИ или медии като atiforum.net, offnews.bg, rudozemdnes.bg, vestnikdospat.com и др.

Ден на правото да знам <http://www.righttoknowday.net/>

ПДИ поддържа и обновява специална страница за Международния ден на правото да знам – 28 септември на български и английски език: <http://www.righttoknowday.net/>. Данните от Google Analytics показват общ брой на посетителите през 2023 г. 3,047 хиляди – което е с около 1000 по-малко спрямо 2022 г. Традиционно най-голяма посещаемост в страницата се регистрира през септември, когато е кулминацията на кампанията за Деня на правото да знам.

Интернет страница <https://atiforum.net/>

Сайтът www.atiforum.net е част от проект „Форум Достъп до информация“, изпълняван от ПДИ по Фонд „Активни граждани“ с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Двуетичната страница е част от работата на екипа в посока на подобрена прозрачност и отчетност на публичните институции. Страницата се управлява от Вътрешната информационна система на ПДИ и е интегрирана с основния сайт на Фондацията.

Достъп до информация и журналистически разследвания
<http://www.ati-journalists.net/>

Специализираната страница на ПДИ „Достъп до информация и журналистически разследвания“ съдържа информация за случаи и съдебни дела на журналисти, използвали ЗДОИ за целите на журналистически разследвания, както и учебни материали и филми. Публикациите на страницата обхващат случаите на журналисти, по които ПДИ предостави правна помощ, съдебните дела по журналистически разследвания, които подкрепяме, както и наградения за Деня на правото да знам журналистически кампании, подготвени с помощта на ЗДОИ и публични регистри.

През 2023 г. страницата има 3,791 посетители – с около 1,400 повече от миналата 2022 година, когато са били 2,340.

Блог „Точка на достъп“ www.blog.aip-bg.org

Блогът на ПДИ „Точка на достъп“ е допълнително средство за комуникация. През май 2019 платформата на блога бе надградена в WordPress. През 2023 не е публикувана информация в блога, тъй като актуалните и интересни теми се отбелязват своевременно с постове в социалните мрежи, както и в секция „Новини“ на основната страница на ПДИ.

ПДИ във Facebook <https://www.facebook.com/AIPbulgaria/posts/>

Популярността на дейността на ПДИ се увеличава във Фейсбук, където своевременно се публикува информация за развитието по дела за достъп до информация и кампании и инициативи, в които ПДИ участва. На страницата си в социалната мрежа ПДИ публикува месечния Информационен бюлетин, новини от страницата на ПДИ, публикации в други медии и партньорски организации, свързани с достъпа до информация, събития на ПДИ. Над 2 000 потребители следват страницата на ПДИ във Фейсбук. През 2023 г. имаше публикации, достигнати от 26,071 потребители, почти три пъти повече от 2022 г.

ПДИ в LinkedIn <https://www.linkedin.com/company/access-to-information-programme/>

През 2023 г. ПДИ създаде страница на организацията в мрежата LinkedIn. Около 40-те публикации в LinkedIn отразяват информация за развитието по дела за достъп до информация, кампании и инициативи на ПДИ. 107 потребители следват новосъздадения канал за комуникация.

Youtube канал на ПДИ

<https://www.youtube.com/channel/UCDoIAzPqxlqkgAKKVf5jBLA>

ПДИ поддържа и свой канал в популярния портал за видео Youtube. Целта на канала е да увеличи популярността на продуктите и услугите, които ПДИ предлага, да увеличи аудиторията на кампанията за свобода на информацията. Видео ресурсите в Youtube канала на ПДИ са 14, включвайки документалния филм „Медиите и достъпа до информация – Пет истории на разследващи журналисти“, клипове, съдържащи правен коментар върху конкретни казуси на журналисти, свързани с достъпа до информация, видео от церемонията за Деня на правото да знам – 28 септември 2014 г., образователния филм „Имам правото да знам“ и видео по повод 25 години от създаването и дейността на организацията с поздравления от международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията.

Оценка: Комуникирането на работата на екипа и участието в медийните дебати по въпроси, свързани с достъпа до информация, е приоритетна дейност на ПДИ. Подготовката на публикации, разясняването на съдебната практика, участието в публичните дебати ангажира почти целия екип.

Едновременно с това двама човека от екипа се занимават с наблюдение и систематизиране на публикациите в националните и местни медии, превод на материали, подготовка на прессъобщения и отразяване на събития, организирани от ПДИ.

Продукти: Пет интернет страници, публикации на български и английски език, бюлетин, социални мрежи.

Сътрудничество на национално, регионално и международно равнище

Сътрудничество с партньорски организации и обмяна на опит

Екипът на ПДИ продължи своето сътрудничество и съвместна работа със, Българския център за нестопанско право, Българския институт за правни инициативи, За земята, Асоциация на европейските журналисти, Антикорупционния фонд, Съюз на съдиите в България и много други.

ПДИ в Международната мрежа за застъпници за свобода на информацията ПДИ беше инициатор и един от основателите на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията - FOIAdvocates.⁶⁰ От времето на създаване на мрежата досега ПДИ участва в управителния ѝ съвет.

Екипът на ПДИ и тази година активно участва в дейността на Международната мрежа за застъпници за свобода на информацията (FOIANet). ПДИ е неин основател и член, като в момента в дискусияния списък на мрежата присъстват 815 човека (представители на организации и информационни комисари и частни лица) от цял свят. Освен за обмен на новини от застъпниците по света и отразяването на различни кампании мрежата, чрез обмен по електронна поща, предоставя и ценната възможност за провеждането на дискусии и консултации между членовете ѝ.

ПДИ участва активно и в европейската мрежа на „Право на информация“ (RTI). Гергана Жулева е член на The International Advisory Board на Access Info Europe. Александър Кашъмов е член на Надзорния съвет на международния рейтинг на националните закони за достъп до информация – RTI Rating⁶¹.

Александър Кашъмов беше ключов експерт в Агенцията за свободен достъп до информация на Република Северна Македония по достъпа до информация в рамките на проект ProTraso, финансиран от ЕС. От ПДИ експерти по проекта бяха също Гергана Жулева и Стефан Ангелов.

Александър Кашъмов е член на Управителния съвет на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията.

Александър Кашъмов е член на Висшия адвокатски съвет, както и на Комисията по журналистическа етика.

⁶⁰ *Freedom of Information Advocates Network*

⁶¹ Вж. <https://www.rti-rating.org/methodology/>

Гергана Жулева беше неключов експерт в Република Северна Македония по мониторинг и оценка на активната прозрачност на институциите и разработване на методология за оценката за целите на дейността на северомакедонската Агенция за свободен достъп до информация по мониторинг на активната прозрачност.

Стефан Ангелов беше неключов експерт в Република Северна Македония по отворените данни и повторното използване на информация от обществения сектор, както и по участието на северомакедонската Агенция за свободен достъп до информация в инициативата „Партньорство за открито управление“ в рамките на проект ProTraco, финансиран от ЕС.

Стефан Ангелов работи като независим изследовател към Независимия механизъм за оценка по изготвянето на докладите за преглед на планове за действие на Кралство Мароко и Република България за инициативата „Партньорство за открито управление“.

Оценка: Националното и международно сътрудничество винаги е било важна част от работата на Програма Достъп до информация. Създаването на мрежата в страната, иницирането на международната мрежа на застъпниците са неща, с които ПДИ се гордее. ПДИ участва в различни коалиции и партньорства, следвайки своята мисия да подкрепя подобряването на отчетността, прозрачността на институциите и условията за упражняване на правото на информация.

Продукти: Мрежа от координатори, международна мрежа на застъпниците за свобода на информацията, членство в различни европейски организации на застъпници за по-голяма прозрачност, информиране на партньорски организации за състоянието достъпа до информация в България, участие в европейски и международни застъпнически кампании, повишаване на авторитета на организацията и споделяне на опита чрез участие в различни форуми, конференции, обучения, семинари.

Институционално укрепване и развитие

В офиса на Програма Достъп до информация през 2023 г. работят 6 човека на постоянни договори. ПДИ поддържа координаторска мрежа в страната от 27 журналисти /понастоящем са 24/.

През 2023 година координаторите участваха в годишната среща на координаторската мрежа през април 2023 г. и представиха доклади за състоянието на достъпа до информация в областите на страната. По-детайлните

и обхватни доклади бяха публикувани през годината в Информационния бюлетин на ПДИ.

През 2023 година имаше промени в състава на координаторската мрежа.

1. В Кърджали все още няма координатор след овакантиането на позицията.
2. В Шумен се оваканти позицията на координатор поради това, че почина Красимир Крумов – журналист в сайта OFFNews.
3. В Ямбол се оваканти позицията координатор поради това, че дългогодишният координатор Дияна Бончева премина на работа в публичната администрация. Координатор в Ямбол стана досегашният координатор в Сливен – Веселин Цветанов.
4. Поради преместването на Веселин Цветанов като координатор в Ямбол се оваканти позицията на координатор в Сливен.

Координаторите са автори на 15 текста в Информационния бюлетин на ПДИ – 4 интервюта, 6 обзора на състоянието на достъпа до информация в 6 области на страната, 5 текста за развитие по съдебни дела, водени с правната помощ на ПДИ:

1. Стела Ковачева, Разград – интервю с Георги Милков - Може ли фактура да застраши националната сигурност? – Брой 2 (230), 2023 г. – рубрика „Интервю“
2. Мариела Георгиева, Варна - В търсене на информация за финансирането на проекти от Фонд „Култура“ – Община Варна - Брой 3 (231), 2023 г. – рубрика „Приключение със заявление“
3. Цветомир Цветанов, Видин - Въпреки съдебното решение, „Булгаргаз“ упорито продължава да отказва достъп до обществена информация - Брой 3 (231), 2023 г. – рубрика „От координаторската мрежа“
4. Стела Ковачева, Разград – Съдът в Разград пита Прокуратурата да стане ли публичен доклад на Агенция за държавна финансова инспекция за изхарчени 2 милиона лева – Брой 4 (232), 2023 - рубрика „От координаторската мрежа“
5. Цветомир Цветанов, Видин – Видинският административен съд решава отново законно ли „Булгаргаз“ отказва достъп до обществена информация – Брой 5 (233), 2023
6. Стела Ковачева, Разград – Прокуратурата в Разград опитва да скрие зад следствена тайна как са изхарчени 2 милиона лева за ремонт на джамия - Брой 5 (233), 2023
7. Здравка Маслянкова, Велико Търново – Намаляват заявленията по Закона за достъп до обществена информация в област Велико Търново - Брой 5 (233), 2023
8. Невен Вутев, Плевен - Работата на институциите по Закона за достъп до обществена информация в област Плевен през 2022 г: Умерено подобрение при непреодолими национални дефицити – Брой 7 (235), 2023 - рубрика „От координаторската мрежа“
9. Владимир Симеонов, Благоевград – „Со кротце, со благо и со малко съд“ по пътя на една велописа в Благоевград - Брой 7 (235), 2023 - рубрика „От координаторската мрежа“
10. Елена Павлова, Смолян – Със съдействието на юристите от ПДИ, когато поискам достъп по ЗДОИ, успехът почти на 100% е гарантиран – Брой 8 (236), 2023 - рубрика „От координаторската мрежа“
11. Рени Христова, Монтана – Общините в област Монтана и отчетите им за достъп до обществена информация през 2022: по-малко – в срок, повече – със закъснение - Брой 8 (236), 2023 - рубрика „От координаторската мрежа“

12. Ани Турлакова, Стара Загора – Състоянието на достъпа до информация в област Стара Загора за 2022 – Брой 10 (238), октомври 2023 – рубрика „От координаторската мрежа“

13. Силвия Шатарова, Бургас – Венелин Урумов: Искам да променя начина, по който функционира автомобилният спорт – Брой 11 (239), ноември 2023 – рубрика „Застъпниците от страната“

14. Искра Койчева, Пловдив – Все повече граждани подават заявления по ЗДОИ в прокуратурата и в МВР Пловдив – Брой 11 (239), ноември 2023 – рубрика „От координаторската мрежа“

15. Емилия Димитрова – Данкова – Това, което ни предоставят, не е това, което гражданите търсим – ЗДОИ и институциите в област Габрово през 2022 г. – Брой 11 (239), ноември 2023 – рубрика „От координаторската мрежа“

През 2023 година **двама координатора предложиха номинации** за Деня на правото да знам – Калина Грънчарова и Тодор Гроздев

На **28 април 2023 г.** в хотел Хемус, София се проведе годишната среща с координаторите на ПДИ. **В нея участваха 14 координатора** от Велико Търново, Стара Загора, Монтана, Плевен, Перник, Благоевград, Ловеч, Видин, Варна, Търговище, Пазарджик, Силистра, Шумен, Добрич.

Двадесет и един координатора изпратиха доклади за състоянието на достъпа до информация в следните области – Видин, Добрич, Кюстендил, Пловдив, Варна, Монтана, Плевен, Велико Търново, Ямбол, Силистра, Благоевград, Габрово, Разград, Смолян, Стара Загора, Пазарджик, Перник, Ловеч, Търговище, Софийска област, Бургас

ПРОМЕНИ В СЪСТАВА НА МРЕЖАТА

В момента ПДИ няма координатори в Шумен, Кърджали и Сливен.

Дияна Бончева, която беше координатор в Ямбол премина на работа в общината и на нейно място координатор стана Веселин Цветанов (преди това беше координатор в Сливен).

Невен Вутев, координатор в Плевен живее и работи в София. Има вероятност да се наложи да търсим нов човек в Плевен.

През ноември 2023 г. Ралица Кацарска създаде фейсбук група „Координатори на ПДИ“. Това е затворена група, за споделяне на информация, новини, проблеми, успехи, предстоящи събития. В групата членуват само хора от екипа на ПДИ и журналисти от координаторската мрежа.

Координация и контрол

Всеки понеделник екипът планира своите дейности въз основа на оперативния месечен план и на текущите проекти.

Контролът върху правната помощ, предоставяна от ПДИ, се осъществява чрез автоматични статистически отчети от базата данни от вътрешната информационна система.

Програма Достъп до информация преминава всяка година през одит, извършен от лицензирана одиторска компания, която проверява годишния отчет на организацията.

През 2018 г. Програма Достъп до информация се регистрира в Агенцията по вписванията и от 2018 г. предава своя годишен отчет в Търговския регистър и регистъра на организациите с нестопанска цел.

ПДИ се управлява от Управителен съвет и изпълнителен директор. Управителният съвет определя ежегодно приоритетите на фондация ПДИ и одобрява годишните отчети и бюджета на организацията.

От юли 2015 година ПДИ има договор с външна фирма за счетоводно обслужване – „Адвайс плюс“. Фирмата е определила оперативен счетоводител, който работи в ПДИ.

От февруари 2006 година ПДИ има договор с фирмата „СВЕТЛОЗАР ОНЛАЙН“ ЕООД за техническа поддръжка на компютърните системи на офиса, а от 2009 година и за вътрешната информационна система.

За почистването на офиса се грижи фирмата „ДЕНИ -СТЕФИ ЕООД“.

Управителният съвет на организацията се състои от 9 човека.

През 2023 г. Управителният съвет на ПДИ проведе две редовни заседания в офиса на ПДИ.

На **05.07.2023 г.** На това заседание УС прие Годишния доклад за дейностите и ГФО на ПДИ за 2022 г., представен от изпълнителния директор, и одобри стратегията и системата за оценка на работата на екипа на ПДИ, бюджета и основните направления на работата за 2023 година.

На **13.12.2023 г.** На заседанието изпълнителният директор представи проекта за отчет за работата на екипа на организацията през 2023 г. и проекта за бюджет на организацията.

През 2023 ПДИ работи по няколко проекта.

1. PROMOTING TRANSPARENCY AND ACCOUNTABILITY IN PUBLIC ADMINISTRATION IN NORTH MACEDONIA EuropeAid/139891/DH/SER/MK (ProTraco) в консорциум с PWC (Сърбия, Македония, Брюксел и Словакия) (октомври 2019 – ноември 2022). Отчетът за изпълнението на проекта бе приет и одобрен и бяха направени последните плащания от страна на водещия партньор към ПДИ.
2. Консултативен център за съвети за достъп до информация и прозрачност (юли 2022 – юли 2025), подкрепен от ФАБ.
3. "Правна помощ по дела за достъп до информация" (1 април – 30 септември 2023), подкрепен от German Marshall Fund.
4. „10 години съдебна практика по ЗДОИ 2013-2023“ (23 октомври 2023 – 31 март 2024), подкрепен от Посолството на Нидерландия.

Бюджетът на ПДИ се формира на проектна база. Годишният финансов отчет за 2024 е подготвен за одиторска проверка.

02.07.2024 г.

София

Александър Кашъмов
Изпълнителен директор на ПДИ

